

Sikkerhetsdatablad

STARTA Tändvätska

Erstatter dato: 18.12.2018

Revisjonsdato: 08.09.2022

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn:	STARTA Tändvätska
Stoffnavn:	Hydrocarbons, C10-C13, n-alkanes, isoalkanes, cyclics, < 2% aromatics
EC-nummer:	918-481-9
REACH-reg.nr.:	01-2119457273-39

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anbefalte bruksområder: Løsemiddel.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

Firma:	Hagmans Nordic AB
Adresse:	Box 112
Post nr.:	511 10
Sted:	Fritsla
Land:	SVERIGE
E-post:	info@hagmansnordic.com
Telefon:	+46 (0)320-18900
Hjemmeside:	startaprodukter.se

1.4. Nødtelefonnummer

22 59 13 00 (Giftinformasjonen).

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP-klassifisering:	Asp. Tox. 1;H304
Viktigste skadevirkninger:	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

Sikkerhetsdatablad

STARTA Tändvätska

Erstatter dato: 18.12.2018

Revisjonsdato: 08.09.2022

2.2. Merkingselementer

Piktogrammer

Signalord: Fare

Inneholder

Stoff: Hydrocarbons, C10-C13, n-alkanes, isoalkanes, cyclics, < 2% aromatics

EC-nummer: 918-481-9

H-setninger

H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

P-setninger

P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.

P210 Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt.

P280 Benytt vernehansker/vernebriller.

P301+330+331+310 VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE framkall brekning. Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.

P405 Oppbevares innelåst.

P501 Innehold/beholder leveres i samvar med lokale forskrifter.

Supplerende opplysninger

EUH066 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

2.3. Andre farer

Produktet inneholder ikke PBT- eller vPvB-stoffer.

Hormonforstyrrende egenskaper: Ingen kjente.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.1. Stoffer

Stoff	CAS nr./ EC nr./ REACH-reg. nr.	Konsentrasjon	Merknader	CLP-klassifisering
Hydrocarbons, C10-C13, n-alkanes, isoalkanes, cyclics, < 2% aromatics	918-481-9 01-2119457273-39	100 %		Asp. Tox. 1;H304 EUH066

Se fullstendige H- / EUH-setninger under punkt 16.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding: Oppsøk frisk luft. Oppsøk lege ved pustevansker.

Svelging: Skyll munnen. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege omgående.

Hudkontakt: Fjern forurensede klær. Vask huden med såpe og vann. Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Kontakt med øyne: Skyll straks med mye vann. Skyll også under øyelokkene. Kontakt lege.

Generelt: Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.

Sikkerhetsdatablad

STARTA Tändvätska

Erstatter dato: 18.12.2018

Revisjonsdato: 08.09.2022

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Kan forårsake kjemisk betinget lungebetennelse i tilfelle svelging eller brekning. Produktet avgir damp fra organiske løsemidler, som kan gi døsighet og svimmelhet. I høye konsentrasjoner kan dampene gi hodepine og forgiftningssymptomer. Avfetter og tørker ut huden. Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukken hud.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Symptomatisk behandling. Påse at medisinsk personell er informert om det aktuelle materialet, og at de tar de nødvendige forholdsregler for å beskytte seg selv.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slokkingsmidler

Egnede brannslukkingsmidler: Slokk med pulver, skum, kullsyre eller vanntåke. Bruk vann eller vanntåke til nedkjøling av ikke antent lager.

Uegnete brannslukkingsmidler: Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brannfarlig
Damper fra produktet er tyngre enn luft og kan spres langs gulvet. Damp og luft kan danne eksplosive blandinger.

5.3. Råd til brannmannskaper

Bruk et uavhengig friskluftsapparat med overtrykk sammen med kjemisk verne drakt bare der personlig kontakt (nærkontakt) er sannsynlig. Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det brantruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For ikke-innsatspersonell: Bruk personlig verneutstyr. Stopp evt. lekkasjer hvis dette kan gjøres uten risiko. Hold uvedkommende unna. Unngå kontakt med huden og øynene.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Søl må ikke tilføres kloakkavløp og/eller overflatevann. Kontakt myndighetene i forbindelse med forurensning av jord og vannmiljø samt ved utslipp til kloakkavløp.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Søl inndemmes og oppsamles med sand eller annet absorberende, ikke brennbart materiale og overføres til egnede avfallsbeholdere. Sørg for god ventilasjon.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se punkt 8 for type verneutstyr. Se punkt 13 for kassering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Alt arbeide må foregå på steder med god ventilasjon. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt. Ikke spis, drikk eller røyk under arbeidet. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet. Bruk gnistfritt verktøy og eksplosjonssikkert utstyr. Unngå kontakt med huden og øynene. Tilsølte klær må fjernes og vaskes før de brukes på nytt. Røyking og bruk av åpen ild forbudt.

Sikkerhetsdatablad

STARTA Tändvätska

Erstatter dato: 18.12.2018

Revisjonsdato: 08.09.2022

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforeneligheter

Under oppbevaring skal originalemballasjen holdes tett lukket. Oppbevares på et tørt, kjølig og godt ventilert sted. Produktet bør oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l. Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Dette sikkerhetsdatabladet inneholder generell informasjon om kjemikallet, men spesifikk instruksjon og veiledning fremgår av produktets etikett og bruksanvisning.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametere

Yrkesmessig eksponeringsgrense

Stoffnavn	ppm	mg/m ³	fiber/cm ³	Bemerkninger	Anmerkninger
Hydrocarbons, C10-C13, n-alkanes, isoalkanes, cyclics, < 2% aromatics	50	275			

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tiltak for eksponeringskontroll:	Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.
Personlig verneutstyr, beskyttelse av øyne/ansikt:	Bruk vernebriller ved risiko for sprut i øynene.
Personlig verneutstyr, beskyttelse av hud:	Bruk ugjennomtrengelige verneklær.
Personlig verneutstyr, håndvern:	Ved langvarig eller gjentatt hudkontakt skal det brukes vernehansker. Materialtype og -tykkelse: Nitrilgummi. 0,5 mm > 8 timer.
Personlig verneutstyr, åndedrettsvern:	Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes åndedrettsvern. Åndedrettsvern med filter A (brun).
Miljøeksponeringstiltak:	Unngå unødvendige utslipp til omgivelsene. Det skal sikres at lokale utslippsbestemmelser overholdes.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Parameter	Verdi/enhet
Aggregattilstand	Væske
Farge	Fargeløs
Lukt	Løsemiddel
Løselighet	Løselighet i vann: Uløselig

Sikkerhetsdatablad

STARTA Tändvätska

Erstatter dato: 18.12.2018

Revisjonsdato: 08.09.2022

Parameter	Verdi/enhet	Anmerkninger
Lukterskel	Ingen data	
Smeltepunkt	< -20 °C	
Frysepunkt	Ingen data	
Startkokepunkt og kokepunktintervall	160 - 245 °C	
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ingen data	
Antennelsesgrenser	Ingen data	
Ekspløsjongrenser	0,6 - 6 vol%	
Flammepunkt	65 °C	ASTM D 93
Selvantennelsestemperatur	> 200 °C	
Nedbrytningstemperatur	Ingen data	
pH (bruksferdig oppløsning)	Ingen data	
pH (konsentrat)	Ingen data	
Kinematisk viskositet	1,3 mm ² /s	@ 40°C
Viskositet	1,7 mm ² /s	@ 20°C
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	Ingen data	
Damptrykk	< 0,1 kPa	@ 20°C
Tetthet	0,75 - 0,85 kg/dm ³	@ 15°C.
Relativ tetthet	0,751 - 0,851	@ 15°C.
Damptetthet	Ingen data	
Relativ tetthet (sat. luft)	> 1	luft =1 @ 1010 hPa
Spesielle egenskaper	Ingen data	

9.2. Andre opplysninger

Parameter	Verdi/enhet	Anmerkninger
Molekylvekt	163 g/mol	
Fordampningshastighet	0,05	(BuAc/butylacetat=1)

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen kjente.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå oppvarming og kontakt med antenneskilder.

10.5. Uforenlige materialer

Unngå kontakt med følgende: Oksidasjonsmidler.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Sikkerhetsdatablad

STARTA Tändvätska

Erstatter dato: 18.12.2018

Revisjonsdato: 08.09.2022

Akutt toksisitet - oral: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Akutt toksisitet - dermal:

Hydrocarbons, C10-C13, n-alkanes, isoalkanes, cyclics, < 2% aromatics, EC-no 918-481-9

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin	LD50		> 5000 mg/kg			Leverandørens sikkerhetsdatablad

Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Akutt toksisitet - innånding:

Hydrocarbons, C10-C13, n-alkanes, isoalkanes, cyclics, < 2% aromatics, EC-no 918-481-9

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Rotte	LC50	4h	~ 4,951 mg/l			Leverandørens sikkerhetsdatablad

Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Etsing/hudirritasjon: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt. Avfetter og tørker ut huden. Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukken hud.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt. Forbigående irriterende.

Åndedrettssensibilisering eller hudsensibilisering: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Kimcellemutagenitet: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Kreftfremkallende egenskaper: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Skadelig for reproduksjonsevnen: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Enkel STOT-eksponering: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt. Produktet avgir damp fra organiske løsemidler, som kan gi døsighet og svimmelhet. I høye konsentrasjoner kan dampene gi hodepine og forgiftningssymptomer.

Gjentatt STOT-eksponering: Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Skadelig for luftveiene: Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. Kan forårsake kjemisk betinget lungebetennelse i tilfelle svelging eller brekning.

11.2. Informasjon om andre farer

Hormonforstyrrende egenskaper: Bestanddeler har ingen hormonforstyrrende egenskaper med hensyn til ikke-målorganismer da de ikke oppfyller kriteriene i seksjon B i forordning (EU) 2017/2100.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Sikkerhetsdatablad

STARTA Tändvätska

Erstatter dato: 18.12.2018

Revisjonsdato: 08.09.2022

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Hydrocarbons, C10-C13, n-alkanes, isoalkanes, cyclics, < 2% aromatics, EC-no 918-481-9

Organisme	Art(er)	Eksponeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
		28d		80 %	Lett bionedbrytbar.		Leverandørens sikkerhetsdatablad

Lett bionedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Produktet fordampes raskt. Bioakkumuler ikke. Akvatisk toksisitet er usannsynlig på grunn av lav oppløselighet.

12.4. Mobilitet i jord

Produktet er ikke vannløselig og forventes derfor ha lav mobilitet i jord.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Produktet inneholder ikke PBT- eller vPvB-stoffer.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaper

Bestanddelene har ingen hormonforstyrrende egenskaper med hensyn til ikke-målorganismer da de ikke oppfyller kriteriene i seksjon B i forordning (EU) 2017/2100.

12.7. Andre skadelige virkninger

Ingen kjente.

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Hvis dette produktet, slik det er levert, blir avfall, omfattes det av kriteriene for farlig avfall (dir. 2008/98/EU). Utslipp og avfall skal samles inn og oppbevares i lukkede, lekkasjesikre beholdere og leveres på et mottak for farlig avfall.

Avfallskategori: EAK-koden er bare et forslag, sluttbrukeren velger en egnet EAK-kode.
20 01 13* løsemidler
08 01 11* maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer: Ikke relevant. **14.4. Emballasjegrupper:** Ikke relevant.
14.2. FN-forsendelsesnavn: Ikke relevant. **14.5. Miljøfarer:** Ikke relevant.
14.3. Transportfareklasse(r): Ikke relevant.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL og IBC-regelverket

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Øvrig informasjon: Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført.

Sikkerhetsdatablad

STARTA Tändvätska

Erstatter dato: 18.12.2018

Revisjonsdato: 08.09.2022

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Øvrig informasjon: Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet for og gjelder utelukkende dette produktet. Det er basert på vår nåværende kunnskap, samt de opplysninger leverandøren har kunnet levere om produktet ved utarbeidelsen. Sikkerhetsdatabladet overholder gjeldende lovgivning for utarbeidelse av sikkerhetsdatablad i henhold til 1907/2006/EF (REACH) med senere endringer.

Leverandørmerknader: Endring punkt: 1-16.

Dato: 18.12.2018

Liste over relevante H-setninger

H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

Liste over relevante EUH-setninger

EUH066 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

Land: NO